

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22 lipca 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.11.2024.AT

Pani
Edyta Lisiecka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Górze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6, 7 i 10 czerwca 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Agnieszka Toporowska - Karp - starszy specjalista, przewodnicząca zespołu oraz Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 6 czerwca 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 6 czerwca 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 6 czerwca 2024 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 6 czerwca 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze w dniu 5.07.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Edyta Lisiecka zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze od dnia 1 kwietnia 1998 r. do chwili obecnej.

(dowód: akta kontroli, str.59-60)

Burmistrz Góry upoważnił:

- Panią Edytę Lisiecką – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:
- ✓ Pełnomocnictwa nr OR.0113-6/04 z dnia 4.05.2004 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-6/08 z dnia 5.08.2008 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-8/10 z dnia 23.06.2010 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-11/10 z dnia 23.06.2010 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.62.2014 z dnia 13.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłków dla opiekuna i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.166.2015 z dnia 9.11.2015 r. do składania wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w drodze egzekucji sądowej z tytułu należności przypadających od dłużników alimentacyjnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.1.2016 z dnia 4.01.2016 r. do odbioru wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.1.2017 z dnia 9.01.2017 r. do wydawania decyzji i prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.
- ✓ Pełnomocnictwa z dnia 20.09.2023 r. do złożenia zgłoszenia założenia konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, w tym do wskazania administratorów konta.

- Panią Mariolę Palczyńską – Zastępcę kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OR.0113-8/04 z dnia 1.06.2004 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-9/08 z dnia 4.09.2008 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji w tych sprawach.
- ✓ Pełnomocnictwa nr 0113-12/10 z dnia 23.06.2010 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-9/10 z dnia 23.06.2010 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.63.2014 z dnia 13.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.167.2015 z dnia 9.11.2015 r. do składania wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w drodze egzekucji sądowej z tytułu należności przypadających od dłużników alimentacyjnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.2.2017 z dnia 9.01.2017 r. do wydawania decyzji i prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██████████ - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OR.0113-4/04 z dnia 10.07.2006 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-10/08 z dnia 4.09.2008 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji w tych sprawach.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-8/08 z dnia 4.09.2008 r. do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-10/10 z dnia 23.06.2010 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-13/10 z dnia 23.06.2010 r. do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.72.2014 z dnia 21.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.3.2017 z dnia 9.01.2017 r. do wydawania decyzji i prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██████████ – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OR.0113-11/04 z dnia 1.06.2004 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.69.2014 z dnia 21.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.7.2017 z dnia 9.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██ – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.66.2015 z dnia 27.04.2015 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.96.2020 z dnia 8.09.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.6.2017 r. z dnia 9.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██████████ - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.168.2016 z dnia 3.10.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.209.2023 z dnia 29.12.2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.44.2024 z dnia 17.04.2024 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.

██████████ – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OR.0113-4/05 z dnia 11.05.2005 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.70.2014 z dnia 21.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.4.2017 z dnia 9.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██████████ – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0113-15/10 z dnia 11.10.2010 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.71.2014 r. z dnia 21.05.2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłku dla opiekuna.
- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.5.2017 r. z dnia 9.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

██████████ – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze na podstawie:

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.166.2016 r. z dnia 3.10.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.

- ✓ Pełnomocnictwa nr OSO.0052.208.2023 r. z dnia 29.12.2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka.

(dowód akta kontroli str.61-80)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Lisiecka Edyta - Kierownik OPS - zatrudniona od 1.04.1998 r. do nadal.
2. Palczyńska Mariola - Zastępca Kierownika OPS - zatrudniona od 1.01.1993 r. do nadal.
3. [REDACTED] - zatrudniona od 15.02.1999 r. do 27.08.2021 r.
4. [REDACTED] - zatrudniona od 1.12.2014 r. do nadal.
5. [REDACTED] - zatrudniona od 3.07.2017 r. do nadal.
6. [REDACTED] – zatrudniona od 1.10.2005 r. do nadal.
7. [REDACTED] - zatrudniony od 1.07.2004 r. do nadal.
8. [REDACTED] - zatrudniona od 7.01.2009 r. do nadal.
9. [REDACTED] - zatrudniona od 15.03.2016 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli, str.81-82)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
9. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
10. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwanej dalej k.p.a.
11. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17).
12. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672 ze zm.)

13. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Edyta Lisiecka – Kierownik OPS w Górze.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze został powołany na mocy Uchwały Nr XI/55/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Górze z dnia 30 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- **Regulamin Organizacyjny** wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej nr 4/2016 z dnia 20.04.2016 r. ze zm. W okresie objętym kontrolą obowiązywał również Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze nr 14/2011 z 29.12.2011 r. ze zm. wprowadzonymi Zarządzeniami Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze nr 7/2013 z dnia 27.12.2013 r., nr 2/2015 z dnia 2.03.2015 r., nr 3/2015 z dnia 2.03.2015 r.
- **Statut** przyjęty Uchwałą nr XXVII/274/20 Rady Miejskiej Góry z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze. W okresie objętym kontrolą obowiązywał również Statut przyjęty Uchwałą nr XI/109/99 Rady Miejskiej w Górze z dnia 14 lipca 1999 r. ze zm. (tj. Obwieszczenie nr 2/2013 Rady Miejskiej Góry z dnia 28 lutego 2013 r.).

(dowód: akta kontroli, str.173-176)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków umieszczając stosowną informację na internetowej stronie Ośrodka: <http://opsgora.pl/> oraz wywieszając informacje na dwóch tablicach informacyjnych w siedzibie tut. Ośrodka. Ponadto pracownicy OPS w trakcie załatwiania poszczególnych indywidualnych spraw przekazują ustnie interesantom powyższe informacje”.

(dowód: akta kontroli, str.83-84)

Świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze przekazywał są w następujących formach:

- przekaz pocztowy,
- rachunek bankowy,
- gotówka w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej.

(dowód: akta kontroli, str.85-86)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek 8:00 - 16:00

Wtorek -piątek 7:00 – 15:00

(dowód: akta kontroli, str.87-88)

Z informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Górze wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi dotyczące obsługi klienta w związku z realizacją zadań wynikających z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, „Za życiem”, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(dowód: akta kontroli, str.89-90)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 12.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze do dnia 6.06.2024 r. wpłynęły 844 wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 15 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 5 wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 5 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 1 510 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 316 rodzin w tym:

- na 1 dziecko – 117 rodzin,
- na 2 dzieci – 110 rodzin,
- na 3 dzieci – 65 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 24 rodziny.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze wypłacono 4 275 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 965,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 3 057,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 236,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 17.

Ośrodek wypłacił 3 110 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 12,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 61,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 226,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 154,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 290,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 90,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 164,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 915,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 230,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 36,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 435,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 877.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 9 177 zasiłków pielęgnacyjnych, 1 063 świadczeń pielęgnacyjnych, 31 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, 19 specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 177 świadczeń rodzicielskich.

OPS w Górze w okresie od 1.11.2023 r. do 6.06.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 6 095 386,21 zł.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek wydał 1 029 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. W tym okresie wydano 68 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 16 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO do dnia kontroli wydało rozstrzygnięcia w zakresie 16 decyzji, z tego 1 decyzję utrzymano w mocy, w 10 sprawach uchylono decyzję organu właściwego i rozstrzygnięto w sprawie, w 5 sprawach uchylono decyzję w całości i umorzono postępowanie organu właściwego.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. **M.Sz.** - OPS.4700.497.IX.2023.24 z dnia 2.11.2023 r.
2. **E.B.** - OPS.4705.245.XI.2023 z dnia 21.11.2023 r.
3. **S.B.** - OPS.4700.215.XI.2023.24 z dnia 24.10.2023 r.,
OPS.4700.79.XI.2024 z dnia 8.05.2024 r.,
OPS.4703.80.XI.2024 z dnia 8.05.2024 r.,
OPS.4706.81.XI.2024 z dnia 8.05.2024 r.
4. **A.L.** - OPS.4700.474.VII.2023.24 z dnia 12.10.2023 r.
5. **K.P.** - OPS.4701.8.IX.2024 z dnia 4.01.2024 r.
6. **B.S.** - OPS.4705.539.IX.2023.24 z dnia 4.12.2023 r.
7. **A.W.** - OPS.4700.254.III.2023 z dnia 25.10.2023 r.
8. **M.K.** - OPS.4700.544.VII.2023.24 z dnia 13.11.2023 r.
9. **E.D.** - OPS.4700.239.XII.2023.24 z dnia 12.10.2023 r.
10. **O.Z.** - OPS.4700.139.III.2024 z dnia 23.04.2024 r.,
OPS.4706.1.III.2024 z dnia 23.04.2024 r.

11. E.K. - OPS.4706.2.VII.2024 dnia 10.04.2024 r.
12. M.W. - OPS.4703.103.III.2024 z dnia 21.03.2024 r.,
OPS.4700.209.III.2024 z dnia 12.09.2023 r.,
OPS.4702.2.III.2024 z dnia 8.01.2024 r.,
OPS.4700.102.III.2024 z dnia 21.03.2024 r.
13. A.A. - OPS.4700.249.XI.2023.24 z dnia 28.11.2023 r.
14. P.M. - OPS.4702.VII.2024 z dnia 11.01.2024 r.
15. K.Sz. - OPS.47000.472.IX.2023.24 z dnia 16.10.2023 r.
16. W.G. - OPS.4701.51.XII.2024 z dnia 1.03.2024 r.
17. E.M. - OPS.4700.537.VII.2023.24 z dnia 10.11.2023 r.
18. J.J. - OPS.4700.535.VII.2023.24 z dnia 9.11.2023 r.
19. M.Sz. - OPS.4702.123.IX.2024 z dnia 25.03.2024 r.
20. K.K. - OPS.4701.99.VII.2024 z dnia 14.05.2024 r.
21. K.S. - OPS.4706.5.IX.2024 z dnia 15.05.2024 r.
22. M.G. - OPS.4700.103.XII.2024 z dnia 21.05.2024 r.
23. A.B. - OPS.4700.232.XI.2023.24 z dnia 7.11.2023 r.
24. J.G. - OPS.4700.275.XII.2023.24 z dnia 4.12.2023 r.
25. K.S. - OPS.4706.2.IX.224 z dnia 22.01.2024 r.,
OPS.4703.20.IX.2024 z dnia 22.01.2024 r.,
OPS.4700.21.IX.2024 z dnia 22.01.2024 r.,
OPS.4700.512.IX.2023.24 z dnia 13.11.2023 r.
26. J.B. - OPS.4700.190.XI.2023.24 z dnia 27.09.2023 r.
27. I.B. - OPS.4700.255.XI.2023.24 z dnia 5.12.2023 r.
28. P.D. - OPS.4703.273.XII.2023 z dnia 24.11.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 56 zasiłków rodzinnych oraz 88 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 4,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 23,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 10,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 35,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8,
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła poza miejscowo - 2
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych
- 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 5 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Górze samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze w okresie objętym kontrolą tj. od 1.11.2023 r. do 6.06.2024 r. zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne, nie zwracał się o te informacje w stosunku do osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(..) W okresie od 1.11.2023 r. do dnia kontroli tj. do 6.06.2024 r. nie wysyłano wniosków o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa

w art. 6 ust. 2 a z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, ponieważ te informacje uzyskano w poprzednich okresach świadczeniowych''.

(dowód: akta kontroli, str.91-92)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach, w których członkiem rodziny Wnioskodawcy była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi. Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja

osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a. można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie, np. po jego zakończeniu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) przyznawano świadczenia w oparciu o dołączone do wniosków orzeczenia o niepełnosprawności. Orzeczenia zostały dostarczone samodzielnie przez wnioskodawców. Pracownicy nie wzywali petentów o ich doręczenie. Zgodnie z art. 75 k.p.a. jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem z prawem w szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Wobec powyższego stwierdzono, że posiadane dokumenty, w tym odpis orzeczenia są wystarczające i odstąpiono od weryfikacji w systemie Eksmoon. W dostarczonych przez klientów orzeczeniach znajdowały się wszystkie niezbędne informacje do przyznania świadczeń. Ponadto z powodu zwiększonych obowiązków nałożonych na pracowników świadczeń rodzinnych – takich jak dodatek gazowy, dodatek osłonowy, wydawanie zaświadczeń do programu „czystego powietrza” korzystanie przez pracowników z posiadanych dokumentów bez konieczności nakładu dodatkowej pracy w postaci weryfikacji w systemie, przyspieszają załatwianie spraw. Informuję że w przypadku kiedy klienci starający się o świadczenia uzależnione od niepełnosprawności nie dostarczyli samodzielnie dokumentów typu orzeczenie, organ pozyskiwał dane samodzielnie w systemie Eksmoon”.

(dowód akta sprawy str.151-152)

2. W sprawie nr 24 (J.G.) w postępowaniu do decyzji znak OPS.4700.275.XII.2023.24 z dnia 4.12.2023 r. oraz w sprawie nr 13 (A.A.) w postępowaniu do decyzji znak OPS.4700.249.XI.2023.24 z dnia 28.11.2023 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym.

Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie J.G., A.A. organ wydał decyzję przyznającą zasiłek rodzinny wraz z dodatkami i nie dokonał weryfikacji w systemie Empatia w zakresie zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego w podziale na ubezp. emerytalne, rentowe i wypadkowe, ponieważ decyzje wydano w oparciu o posiadane dokumenty tj. zaświadczenia z zakładu pracy, w którym wskazano okres zatrudnienia oraz oświadczenia wnioskodawcy o terminie i okresie na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego. Uznano, że posiadane dokumenty są wystarczające do wydania decyzji i odstąpiono od weryfikacji w systemie Empatia”.

(dowód akta kontroli str. 155-156)

3. W sprawie nr 21 (K.S.) w dniu 19.01.2024 r. do Organu wpłynął wniosek od Pani K.S. o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego. Organ dopiero w dniu 15.05.2024 r. wydał decyzję w przedmiotowej sprawie nr OPS.4706.5.IX.2024, a więc z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. W dniu 5.02.2024 r. strona dołączyła do akt sprawy świadectwo pracy, a w dniu 22.02.2024r. oświadczenie, w którym poinformowała organ o braku uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego wypłacanego przez ZUS. Należy zauważyć, iż mimo posiadanych informacji organ nie wydał decyzji, tylko w dniu 27.02.2024r. wystąpił do ZUS z wnioskiem o udostępnienie danych dot. pobierania zasiłku macierzyńskiego przez wnioskodawcę. W aktach sprawy jest zawiadomienie do strony „o przesunięciu terminu rozpatrzenia wniosku” z dnia 27.02.2024 r., w którym Organ poinformował o niezakończaniu sprawy w terminie, o przyczynach zwłoki wraz z pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia. Wskazano, że wniosek zostanie rozpatrzony w terminie 7 dni od daty otrzymania odpowiedzi z ZUS. Zawiadomienie to zostało sporządzone dopiero 27.02.2024 r. W dniu 20.03.2024 r. do Organu wpłynęła odpowiedź z ZUS w przedmiotowej sprawie, a decyzja została wydana dopiero 15.05.2024 r. z rażącym naruszeniem terminu.

Z art. 12 k.p.a. wynika obowiązek dla organów administracji publicznej, aby działały w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Należy zauważyć, że w art. 36 § 1 k.p.a. jest mowa o „nowym terminie”, a nie „terminie przesuniętym”. W sytuacji, gdy w art. 36 k.p.a. mówi się o nowym terminie załatwienia sprawy, to musi to być termin konkretny, określony zgodnie z zasadami przyjętymi w art. 57 k.p.a., oznaczony więc w dniach, tygodniach i miesiącach. Termin ten musi być określony w sposób jednoznaczny, a więc w sposób pozwalający na kontrolę jego dochowania. Takie stanowisko potwierdzone zostało również w orzecznictwie.

„ Organy administracji publicznej nie mogą, zawiadamiając skarżącego, wyznaczać terminu w ten sposób, że przedmiotowa sprawa zostanie rozpatrzona w terminie dwóch miesięcy od dnia zgromadzenia całości materiału dowodowego. Tak nieprecyzyjnie oznaczony termin do załatwienia sprawy narusza treść powołanego art. 36 § 1 k.p.a., który to przepis wyraźnie stanowi, iż organ ma obowiązek wskazania nowego terminu załatwienia sprawy”. (Wyrok WSA z dnia 7 maja 2008 r., I SAB/Wa 165/07, LEX Nr 532766 , Wyrok WSA z dnia 27 czerwca 2006 r., I SAB/Wa 219/05)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik prowadził jednocześnie dwie sprawy klientki tj. wniosek o jednorazową zapomogę i wniosek o przyznanie świadczenia rodzicielskiego. W dniu 5 lutego klientka po wezwaniu w zakresie pierwszego postępowania, dostarczyła świadectwo pracy, w związku z czym u pracownika wystąpiły wątpliwości czy zasiłek macierzyński nie powinien być wypłacony przez ZUS. W związku z dużą ilością rozpatrywanych spraw oraz nawalem spływających wniosków o dodatek osłonowy, który rozpoczął się w dniu 22 stycznia 2024 r. pracownik przeoczył termin sporządzenia zawiadomienia o przesunięciu terminu do załatwienia sprawy. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika prowadzącego postępowanie”.

(dowód akta kontroli str.119-148)

4. W sprawie nr 27 (I.B.) Organ decyzją nr OPS.4700.255.XI.2023.24 z dnia 5.12.2023 r. przyznał Stronie zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na okres od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. W dniu 2.02.2024 r. do Organu wpłynęło oświadczenie Strony z prośbą o wstrzymanie wypłaty świadczeń w związku z koniecznością dostarczenia dochodu uzyskanego członka rodziny. W dniu 13.05.2024 r. wnioskodawca złożył oświadczenie o dochodzie uzyskanym członka rodziny. Jak wynika z karty zrealizowanych świadczeń Organ w okresie od lutego 2024 r. do kwietnia 2024 r. wstrzymał wypłatę świadczeń z ww. decyzji bez podstawy prawnej nie informując Strony o tym fakcie.

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4 a. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych daje Organowi prowadzącemu postępowanie możliwość wstrzymania świadczeń. Reguluje to art. 28 ww. ustawy. „Wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych jeżeli osoba (...) odmówiła udzielenia lub nie udzieliła, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń”.

Zgodnie z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani I.B. Organ nie zrealizował wypłat z decyzji nr OPS.4700.255.XI.2023.24 z dnia 5.12.2023 r. w okresie od lutego do kwietnia 2024 r. a wstrzymanie świadczeń nastąpiło bez podstawy prawnej, ponieważ pracownik uznał, że na wniosek klienta, w którym prosi o wstrzymanie wypłaty do czasu dostarczenia zaświadczenia o dochodach jest wystarczający. Klientka wniosła o wstrzymanie w dniu 2.02.2024 r. i zgodnie z ustaleniami ustnymi pracownika z klientem dostarczenie zaświadczenia miało nastąpić jeszcze w miesiącu lutym. Pracownik zawiesił wypłatę świadczeń i nie dokonał w tym zakresie odpowiedniej kontroli, tak, że wstrzymanie wypłat z automatu przeszło na kolejne miesiące. Skutkiem tego było również niedopatrzenie polegające na tym, że nie wystosowano do klientki wezwania z odpowiednimi podstawami prawnymi. Dopiero po dostarczeniu zaświadczenia o dochodach w miesiącu maju pracownik po dokonaniu weryfikacji zrealizował wstrzymane świadczenia. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika”.

(dowód akta sprawy str.159-160)

5. W sprawie nr 12 (M.W.) Organ rozpoczął realizację wypłat z decyzji niezgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Realizacja decyzji znak OPS.4700.102.III.2024 z dnia 21.03.2024 r. oraz decyzji znak OPS.4700.103.III.2024 z dnia 21.03.2024 r. odebranych w dniu 22.03.2024 r. nastąpiła w dniu 5.04.2024 r.

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4 a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ rozpoczął realizację decyzji OPS.4703.103.III2024 z dnia 21.03.2023 r. oraz decyzji nr OPS.4700.102.III.2024 z dnia 21.03.2024 r. odebranej w dniu 22.03.2024 r. z naruszeniem art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych z powodu tego, że składając dodatkowe zapotrzebowanie na środki w dniu 20.03.2024 r. nie ujęto w nim potrzeb na wypłatę ww. świadczeń. Wobec powyższego wypłata nastąpiła w kolejnym miesiącu po otrzymaniu kolejnej transzy środków finansowych”.

(dowód akta kontroli str.157-158)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze realizował świadczenia rodzinne dla 3 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.11.2023 r. do 6.06.2024 r. Ośrodek wydał 2 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i decyzji dotyczącej zasiłku pielęgnacyjnego o następujących numerach:

1. **V.K.-T.** - 4701.573.VII.2023.UKR z dnia 7.12.2023 r.,
2. **T.K.** - OPS.4700.487.VII.2023.24.UKR z dnia 18.10.2023 r.,

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenie rodzinne oraz dane członków ich rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Górze samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (V.K. – T.), w której Wnioskodawcą lub członkiem jego rodziny, była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi. Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów

publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a. można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie, np. po jego zakończeniu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrywał sprawę w oparciu o dostarczony do wniosku dokument – odpis orzeczenia o niepełnosprawności Pani M.T. z dnia 22.11.2023 r. Pracownik uznał, że posiada wszystkie niezbędne dokumenty do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego. Zgodnie z art. 75 k.p.a. jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem w szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Wobec powyższego stwierdzono, że posiadane dokumenty w tym odpis orzeczenia są wystarczające i odstąpiono od weryfikacji w systemie Eksmoon”.

(dowód akta sprawy str.149)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23 a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze, w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 15 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. I.Sz.

2. N.W.

W skontrolowanych sprawach Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio

złożonych i rozstrzygniętych przez Ośrodek wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 174 osobom z 113 rodzin. W tym okresie wypłacono 1 278 świadczeń na łączną kwotę 579 849,37 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 1 122 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 156 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze wydał 137 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą 17 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 8 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.E.Ch. – OPS.4740.12.2024 z dnia 15.02.2024 r.,

OPS.4740.174.2023 z dnia 31.10.2023 r.

2.E.R. – OPS.4740.144.2023 z dnia 11.10.2023 r.

3.K.M – OPS.4740.94.2023 z dnia 13.09.2023 r.,

OPS.4740.95.2023 z dnia 13.09.2023 r.

4.E.K. – OPS.4740.198.2023 z dnia 16.11.2023 r.

5.K.S. – OPS.4740.142.2023 z dnia 10.10.2023 r.,

OPS.4740.141.2023 z dnia 10.10.2023

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy poczynawszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach Organ w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k. zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa

ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Natomiast w myśl art. 209 § 1 k.k. kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Informuję, że zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. w przypadku dłużników alimentacyjnych: R.W., Ł.S., P.R., M.N., A.G. i M.U. wynika z prośby z jaką zwrócili się do Ośrodka Pomocy Społecznej Prokuratorzy z Prokuratury Rejonowej w Głogowie o to, aby zawiadomienia zostały przesłane do Prokuratury w terminie późniejszym niż przypadający na koniec roku kalendarzowego. Prośbę uzasadniano bardzo dużą ilością spraw wpływających z naszego Ośrodka. Mając na uwadze dobro współpracy z innymi instytucjami przychyłono się do tej prośby. Ponadto informuję, że wpływ na przekroczenie terminów miała również duża ilość spraw do załatwienia (wystosowano 116 zawiadomień) oraz realizacja dodatkowych zadań takich jak dodatek gazowy”.

(dowód akta kontroli str.113-114)

2. W sprawie nr 4 (E.K.) decyzją znak OPS.4740.198.2023 z dnia 16.11.2023 r. zostało osobom uprawnionym reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego ustalone prawo do świadczeń

z funduszu alimentacyjnego. Organ po powzięciu informacji, iż za miesiące grudzień 2023 r. oraz styczeń, marzec, kwiecień i maj 2024 r. dłużnik alimentacyjny przekazał bezpośrednio wierzycielce świadczenia alimentacyjne w kwocie po 1 500,00 zł miesięcznie – łącznie 7 500,00 zł do dnia kontroli nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień oraz nie ustalił czy otrzymane przez Stronę świadczenie jest świadczeniem nienależnie pobranym.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w myśl art. 2 pkt 7 lit. d ustawy o pomocy pod pojęciem nienależnie pobranego świadczenia rozumie się świadczenie z funduszu alimentacyjnego wypłacone, w przypadku gdy osoba uprawniona w okresie ich pobierania otrzymała, niezgodnie z kolejnością określoną w art. 28, zaległe lub bieżące alimenty, do wysokości otrzymanych w tym okresie alimentów. Wszystkie otrzymane od dłużnika środki wierzyciel alimentacyjny winien przekazać komornikowi sądowemu lub organowi właściwemu wierzyciela. W czasie pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego wierzyciel alimentacyjny nie ma możliwości zaliczenia na poczet zaległości alimentacyjnej kwoty alimentów dobrowolnie uiszczonej przez dłużnika. Kolejność zaspokajania roszczeń z kwot uzyskanych od dłużnika alimentacyjnego normuje art. 28 ustawy, który przewiduje, że środki te w pierwszej kolejności przekazywane są na poczet zobowiązania dłużnika istniejącego z tytułu wypłaconych zastępczo przez gminę świadczeń z funduszu, zaliczek alimentacyjnych, a dopiero w dalszej kolejności z tytułu należności wierzyciela.

Zgodnie z art. 50 § 1 k.p.a. Organ administracji publicznej może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika, na piśmie, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów osoby otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego wierzyciela, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze informuje, że informacja o wpłatach za okres I, III, IV, V/2024 wpłynęła do tut. Ośrodka w dniu 10.05.2024 r. W dniu 6.06.2024 r. OPS w Górze wezwał Panią E.K. do złożenia wyjaśnień mających wpływ na prawo do FA. Informację o wpłacie przez dłużnika alimentacyjnego za miesiąc XII 2023 r. dłużnik przedstawił w miesiącu grudniu 2023 r. OPS nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień mających wpływ na prawo do świadczeń

z funduszu alimentacyjnego z powodu przeoczenia. Wpływ na powyższe miała również bardzo duża ilość spraw do załatwienia (również dodatkowe zadania takie jak dodatek gazowy)”.

(dowód akta kontroli str. 115-116)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 243 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 65 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 55 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 41 wywiadów oraz odebrano 41 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 5 dłużników. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 18 dłużników alimentacyjnych. W 1 sprawie Organ otrzymał od starosty informację o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek wystąpił z 11 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą skierowano do starosty 1 wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, nie skierowano żadnego wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 11 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął 18 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie świadczeniowym 2023/2024 OPS wydał 11 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 6 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do biura informacji gospodarczej przekazano 24 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
2. ERIF – Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
3. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(dowód: akta kontroli, str.111-112)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze do dnia kontroli zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze realizuje obowiązek określony w art. 8 a ust.1 pkt ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów od września 2023 r. ”.

(dowód akta kontroli str.113-114)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z oświadczeń wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny, wynika najczęściej, że osoby zobowiązane znajdują się w trudnej sytuacji ekonomicznej, nie żyją lub wnioskodawcy nie posiadają żadnych informacji na ich temat. Organ podczas przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego informuje wierzycieli o możliwości wytaczania

powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, jednak nikt nie wnioskował o wszczęcie takiego postępowania. Ponadto ustawodawca daje organowi jedynie możliwość wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, nie nakładając natomiast takiego obowiązku''.

(dowód, akta kontroli, str.109-110)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 7 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (Ł.S.), nr 2 (W.L.), nr 3 (P.R.), nr 4 (M.N.), nr 5 (A.G), nr 6 (P.K.), nr 7 (M.U), 8 (R.W.)

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu

alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 6 (P.K.) Organ dysponując dowodami wpłat dokonanych na rzecz wierzyciela przez dłużnika alimentacyjnego nie poinformował komornika o tym fakcie. W dniu 29.12.2023 r. dłużnik alimentacyjny P.K. zgłosił się do Organu celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Do akt sprawy dołączył dowód wpłaty alimentów na rzecz wierzyciela za miesiąc XII 2023 r. W dniu 10.05.2024 r. do Organu wpłynęła informacja o wpłatach dokonanych przez dłużnika na rzecz wierzyciela za okres od I 2024 r. i od III 2024 r. do V 2024. W dniu 14.05.2024 r. Organ przesłał do komornika sądowego informacje o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego nie informując o wpłatach. Do dnia kontroli organ nie powiadomił organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o dokonanych wpłatach..

Zgodnie z art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Informacja o wpłatach za okres I, III, IV, V 2024 r. wpłynęła do tut. Ośrodka w dniu 10.05.2024 r. . W dniu 6.06.2024 r. OPS w Górze wysłał informację o ww. wpłatach do komornika sądowego. Informuję, że w XII 2023 r. dłużnik przedstawił w OPS informację o wpłacie alimentów dokonanej w ww. miesiącu. Nie poinformowano komornika sądowego z powodu przeoczenia w związku z bardzo dużą ilością spraw do załatwienia (również dodatkowe zadania takie jak dodatek gazowy).

(dowód akta kontroli str.117-118)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do

świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 4 356 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 2 324 771,60 zł.

W okresie tym wydał 208 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następujących numerach:

1.K.K. - OPS/47021/306-VII/2014 z dnia 11.07.2014 r.,

OPS/47021/807-VII/2018 z dnia 19.11.2018 r.

2.B.Z. – OPS/47021/234-III/2014 z dnia 26.06.2014 r. ,

OPS/47021/430-III/2018 z dnia 16.11.2018 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonych wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski złożone zostały nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ nieprawidłowo doręczył Stronie decyzję nr OPS/47021/306-VII/2014 z dnia 11.07.2014 r. Na zwrotnym potwierdzeniu odbioru decyzji widnieje podpis Strony, brak jest potwierdzenia natomiast przez Stronę daty odbioru decyzji.

Art. 46 § 1 k.p.a. wskazuje, że odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. **doręczenie właściwe** (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio **do rąk adresata decyzji** (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego). Adresat potwierdza (art. 42 k.p.a.) odbiór przesyłki poprzez złożenie **własnoręcznie podpisu i podanie daty** (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia.

„W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmią, że data ta jest zgodna z rzeczywistością” (wyrok WSA Wrocław z dnia 30.01.2018 r. IVSA/Wr737/17).

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie doręczył prawidłowo decyzji z powodu niedopatrzenia przez pracownika sekretariatu. W roku 2014 zwrotki były przygotowywane przez pracownika sekretariatu, który podając petentowi zwrotkę do podpisania nie sprawdził, że obok podpisu nie umieścił daty otrzymania decyzji. Pracownik merytoryczny nie dokonał kontroli w tym zakresie. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracownika prowadzącego postępowanie”.

(dowód akta kontroli str.153-154)

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 6.06.2024 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze wpłynęło 16 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 15 osobom. Ośrodek wydał 15 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanej decyzji strona nie wniosła odwołania do organu II instancji. Bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub z powodu niedostarczenia brakujących dokumentów pozostawiono 1 wniosek.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. M.M. – OPS.4708.94.VII.2024 z dnia 14.05.2024 r.

2. M.Ś. – OPS.4708.26.IX.2024 z dnia 23.01.2024 r.

3. A.D. – OPS.4708.254.XII.2023 z dnia 24.10.2023 r.

4. K.C. – OPS.4708.233.XI.2023 z dnia 8.11.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego

specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: kardiologii dziecięcej i chirurgii dziecięcej,

- zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne. Rozstrzygnięcia decyzji wskazywały dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
2. brak weryfikacji informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe,
3. rozpatrzenie sprawy dot. świadczenia rodzicielskiego z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
4. wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych bez podstawy prawnej i bez poinformowania Strony o tym fakcie,
5. nieterminowe rozpoczęcie realizacji wypłaty świadczeń rodzinnych, z naruszeniem art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
6. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności wnioskodawcy ze statusem UKR w systemie Eksmoon,
7. sporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
8. brak dogłębnego i wnikliwego zbadania sprawy dot. otrzymania alimentów przez wierzyciela od dłużnika alimentacyjnego w trakcie pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

9. brak powiadomienia komornika sądowego o informacjach mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji,
10. nieprawidłowe doręczenie decyzji Stronie dot. zasiłku dla opiekuna.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) oraz art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Weryfikować wnioskodawców ubiegających się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za pośrednictwem Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe wypadkowe oraz chorobowe.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje dotyczące świadczenia rodzicielskiego sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Wstrzymywać wypłatę świadczeń tylko w przypadkach przewidzianych w ustawie. Informować Stronę o wstrzymaniu wypłaty świadczeń rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 28 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323) w zw. z art. 9 ustawy z dnia z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572)

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Wypłatę świadczeń rodzinnych realizować terminowo.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Weryfikować wnioskodawców ze statusem UKR oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) oraz art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17) oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 37) w zw. z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Dogłębnie i wnikliwie analizować sprawy dot. otrzymania alimentów przez wierzyciela od dłużnika alimentacyjnego w trakcie pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W przypadku powstania wątpliwości wzywać wierzyciela do wyjaśnienia sprawy i złożenia stosownego oświadczenia.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 7 lit. d, art. 19 ust. 2, art. 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) w związku z art. 50 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Przekazywać organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Decyzje administracyjne dot. zasiłku dla opiekuna prawidłowo doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.

Podstawa prawa: art. 39 – art. 49 b ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Góry, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleńiacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

- 1.. Burmistrz Góry
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
Ewelina Zygmunt

